

kommissionen her skulle have forsømt at undersøge og udnytte et „rigt erfaringsmateriale“ af betydning for de overvejelser, der er resulteret i kommissionens betænkning og lovforslag.

Nogle af de domme, hvorom der er tale, har relation til den hidtidige lovgivnings regler om prisaftaler m. v. I hovedsagen har disse domme bekræftet rigtigheden af den administrative praksis, og hvor dette undtagelsesvis ikke har været tilfældet, er det udtrykkelig nævnt i betænkningens bilag 5. Noget ukendt eller uudnyttet erfaringsmateriale kan i denne forbindelse ikke foreligge.

Andre domme vedrører tilfælde, hvor private erhvervsdrivende har anlagt sag mod andre erhvervsdrivende eller sammenslutninger til imødegæelse af eksklusivaftaler, boykot m. v. eller til hævdelse af prisbestemmelser o. lign. Disse domme kan ikke med nogen føje anføres mod de af kommissionen foreslåede lovbestemmelser. De viser, at domstolene uden positiv lovhjemmel har anset sig beføjet til at tilsidesætte eksklusivaftaler m. v. i forhold til den enkelte sagsøger, når denne har en tilstrækkelig vægtig erhvervsmæssig interesse i optagelsen i en forening, brancheorganisation m. v., uden at nogen berettiget faglig interesse taler imod optagelsen. Positivt taler dette domsmateriale som helhed til støtte for de nu foreslåede lovbestemmelser om forbud mod visse eksklusivaftaler m. v., idet disse bestemmelser kan ses som videreførelse af en linie, der har udviklet og fæstnet sig i gældende domspraksis. På den anden side er det klart, at der af domme af den ommeldte art ikke kan drages den slutning, at de af trustkommissionen foreslåede lovbestemmelser mod visse eksklusivaftaler m. v. skulle være upåkrævede. Det af V. K. påberåbte domsmateriale angår alene tilfælde, hvor en individuelt forurettet privatperson anlægger retssag mod vedkommende organisation, og hvor derefter en afvejelse finder sted mellem dennes og sagsøgtens modstående interesser, medens kommissionsforslaget giver det offentlige en påtaleret og gør udfaldet afhængigt af en bedømmelse efter monopollovgivningens regler.

Man gør i denne forbindelse opmærksom på, at det hverken efter kommissionsbetænkningen eller lovforslaget er hensigten at indskrænke borgernes adgang til hos

domstolene at søge beskyttelse mod eksklusivaftaler, boykot o. lign., jfr. bemærkningerne til lovforslagets § 10. § 10 tager i første række sigte på offentlighedens og forbrugernes interesse i, at aftaler af den nævnte art kun tolereres, hvor hensynet til opnåelse af omkostningsbesparelser, prisnedsættelser eller andre samfundsgavnige virkninger taler derfor, og denne interesse varetages ikke af domstolenes afgørelser i private tvistigheder mellem erhvervsdrivende.

Hvad særlig angår de hidtil ved domstolene truffene afgørelser vedrørende bruttopriser, bemærkes yderligere, at disse er baseret på kontraktretlige grundsætninger, og uden at der er foretaget en vurdering af fordele og ulemper ved bruttoprissystemet. Det træder her særlig klart for dagen, at hidtidig dansk domstolspraksis ikke kan indeholde et erfaringsmateriale til belysning af betimeligheden af lovbestemmelser baseret på samfundskononomiske hensyn.

V. K.'s kritik går dernæst ud på, at der ikke kan bygges noget på det, som han kalder kommissionens almindelig holdte „kan være“ eller „frem- og tilbagebetragtninger“, og at disse specielt ikke kan begrunde forbudsbestemmelserne i lovforslagets §§ 10 og 11.

De eksempler på sådanne betragtninger, som V. K. (side 10—11) anfører i denne forbindelse, refererer sig imidlertid alle til kommissionsbetænkningens kapitel I, der giver en oversigt over de forskellige former for monopol og konkurrencebegrænsning og deres *mulige* virkninger på priser, avancer og omkostninger. V. K. har overset, at kommissionen ikke selv drager konklusioner med hensyn til lovgivningens indretning af denne almindelige oversigt. Spørgsmålet herom er behandlet i kapitel V, hvor kommissionen i afsnittene 54—56 udtrykkelig fremhæver, at bl. a. det begrænsede erfaringsmateriale, der foreligger på indeværende tidspunkt, må føre til, at monopol og konkurrencebegrænsning principielt skal være tilladt, men at der ligesom efter den hidtidige lovgivning skal være mulighed for indgreb efter konkret prøvelse i de enkelte tilfælde. Når kommissionen mener, at der kan stilles videregående forslag for de områder, der dækkes af lovforslagets §§ 10 og 11, er dette udførligt motiveret i betænk-